

پرسشگری مهر از خاتمی تا رئیسی

پاسخ به پرسش رئیس جمهور

یادداشتی از: رحیم عبادی

آقای رئیس جمهور ایران قوی نیازمند آموزش و پرورش قوی و آموزش و پرورش توانا و موفق نیازمند دو اقدام عاجل است.

پایگاه خبری جماران: تعلیم و تربیت از پرسشگری آغاز می شود و پرسش کردن شروع تفکر و آگاهی است پایه و اساس هر اکتشافی یک پرسش اساسی و بنیادی است و پرسشگری از مهارتهای موثری است که به کیفیت فرایند یادگیری و یاددهی می انجامد.

جناب آقای رئیسی رئیس جمهور محترم در آغاز بازگشائی مدارس بنا بر یک سنت حسنه دیرین (24 ساله) "پرسش مهر" که بنیان آن توسط حجت الاسلام سید محمدخاتمی در آموزش و پرورش از سال 1376 و در طرح بنمار و با هدف نهادینه نمودن پرسشگری در نظام تعلیم و تربیت دانش آموزان طراحی و هرساله اجرا می شود با طرح دو سوال "ایران قوی چه ویژگی هایی دارد و نقش دانش آموزان در شکل گیری ایران قوی چیست" از دانش آموزان و معلمان خواستند که به این سوالات پاسخ گویند.

گرچه طی این سالها تا حدودی پرسش مهر از اهداف اولیه خود فاصله گرفته و نتایج آن به درستی اطلاع رسانی نشده اما جای خوشحالی است که راه معلم اول سقراط حکیم مبتنی بر اینکه تعلیم و تربیت باید با پرسشگری آغاز شود همچنان مورد توجه دست اندرکاران کشور است امید می رود نتایج آن هم مورد توجه و عمل قرار گیرد.

اینجانب به عنوان یک معلم کوچک از خانواده بزرگ معلمان که مخاطب ایشان هستم مناسب دیدم به سئوالات آقای رئیس جمهور پاسخ دهم امیدوارم مورد توجه ایشان و دست اندرکاران آموزش و پرورش قرار گیرد.

پرسش مهر اول: ایران قوی چه ویژگی های دارد؟

مولفه های قدرت و اقتدار در نظام های سیاسی دنیا در قرون گذشته بیشتر تک مولفه ای و معطوف به قدرت نظامی بوده است اما به مرور زمان مولفه های دیگری همچون قدرت اقتصادی، قدرت سیاسی همچون

میزان مشروعیت و مقبولیت و قدرت دیپلماسی ، قدرت اجتماعی همچون جمعیت ، جغرافیا ، اندازه سرزمین ، موقعیت استراتژیک و قدرت فرهنگی و رسانه ای اضافه شده است و حتی امروزه همه اذعان دارند که اقتدار در بعد نظامی کافی نیست اگر کشوری بخواهد تنها به توان نظامی اتکا کند نمی تواند ثبات داخلی و برتری خارجی خود را حفظ کند نمونه بارز آن اتحاد جماهیر شوروی سابق است که با وجود داشتن سلاح های متعدد نتوانست از فروپاشی خود جلوگیری نماید. یا اگر کشوری در بعد نظامی اقتدار داشته باشد اما در تامین نیازهای معیشتی مردم خود ناتوان باشد نمی تواند قدرتمند باقی بماند و یا قدرت نظامی داشته باشیم اما در نظام بین الملل و یا در تعامل با همسایگان قوی نباشیم و یا در بعد فرهنگی مردم میل به مهاجرت داشته باشند و تعلق خاطر آنها به کشور کم شود و بیگانه پرست شوند قطعاً کشور قوی نخواهد بود و حتی ممکن است به فروپاشی اجتماعی منجر گردد.

1. اما آقای رئیس جمهور من به عنوان یک معلم می خواهم متفاوت و شفاف به موضوع ایران قوی پاسخ دهم بنظر من ایران قوی ایرانی است که از اقتدار علمی و دانایی و آگاهی برخوردار باشد ایران قوی ایرانی است که معلمان قوی ، دانش آموزان دانا ، مدارس توانا و آموزش و پرورش کارآمد و اثربخش داشته باشد اجازه می خواهم از کلام مولا امام علی (ع) در شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید کمک بگیرم که فرمود : العلم سلطان من وجده سال ومن لم یجده صیل علیه. دانش سلطنت و قدرت است هر که آن را بیابد با آن یورش برد و پیروز شود و هر که آن را نیابد براو یورش و مغلوب گردد. در یادداشت قبلی نمونه کشورهایی که با آموزش و پرورش قوی توانستند کشورهایی قوی داشته باشند همچون سنگاپور ، ژاپن ، کره جنوبی ، کانادا و.. بیان داشتم .

الان هم برای شما توضیح خواهم داد آن هنگام که آموزش و پرورش و تعلیم و تربیت فرزندان ایران بزرگ در اولویت اول کشور قرار گیرد راه برای ایران قوی هموار می گردد وقتی که در جامعه ما دانایان بر صدر نشینند ، عالمان و معلمان و اندیشه ورزان مورد تکریم و توجه قرار گرفته و جاهلان ، نادانان و چاپلوسان تحقیر شوند ، آزادی اندیشه و پرسش و پرسشگری محترم و بلکه تشویق گردد منابع مالی و سرمایه های ملی و اساسی کشور برای آموزش و پرورش این فرزندان هزینه و بلکه سرمایه گذاری گردد رضایت مردم از آموزش و پرورش روز به روز افزون تر گردد. نظام تعلیم و تربیت قوی و کارآمد و کشور عزیز ایران قوی

خواهد شد.

2. اینک این پرسش مطرح می شود که آیا آموزش و پرورش ما از مولفه های لازم برای تحقق ایران قوی برخوردار است؟ منزلت و معیشت معلمان، میزان برخورداری آموزش و پرورش از سرانه ملی، وضعیت علم ودانایی در کشور، جایگاه آموزش و پرورش در ایران و جهان چگونه است؟ آیا آقای رئیس جمهور می دانند که میانگین حقوق معلمان با افزایش 25% امسال حدود 7 میلیون تومان و سهم آموزش و پرورش از بودجه کل کشور حدود 13% است؟ آیا آقای رئیس جمهور میدانند که رتبه مدارس ایران براساس آخرین رتبه بندی مدارس جهان از میان 76 کشور رتبه 51 می باشد و این درشرایطی است که رتبه اول تا پنجم مدارس جهان در اختیار پنج کشور آسیایی (سنگاپور، هنگ کنگ، کره جنوبی، ژاپن و تایلند) هم قاره ماست. آیا آقای رئیس جمهور می دانند که تعدادی از معلمان به جرم انتقاد از وضع موجود آموزش و پرورش امروز در زندان های طویل المدت محبوس هستند آیا جای معلم آزاداندیش و منتقد در زندان است یا باید بدلیل اینکه مدافع آموزش و پرورش قوی بودند باید مورد تقدیر و تفقد قرار گیرند؟ چه خوب است برای حفظ اقتدار و منزلت معلمان خواستار آزادی بدون قید و شرط آنان شوید و امید را با کمترین هزینه به جامعه معلمان برگردانید.

3. از نظر ما معلمان، آموزش و پرورش قوی مستلزم برخورداری از چند امر مهم است:

الف: معلمان دانا و توانا. فرایند جذب نگهداشت و ارتقاء معلمان را باید متحول تا با اصلاحات اساسی، آموزش و پرورش را از معلمان دانا و توانا برخوردار نمود و از اعمال سلیقه های غیر حرفه ای و غیر تخصصی و گزینش های عقیدتی سلیقه ای نجات داد و راه حل آن احیاء دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلمان حرفه ای نه صرفاً "دانشگاهی" و محول نمودن نقش بیشتر به سایر دانشگاه های سرآمد مرتبط برای جذب و تربیت معلمان توانمند است که متأسفانه طی سالهای اخیر از چرخه تربیت و تامین نیروی انسانی متخصص برای آموزش و پرورش حذف گردیدند.

ب: توجه به معیشت معلمان و بقول شما حل یکبار برای همیشه مشکلات مادی و شغلی فرهنگیان.

شرایط فعلی وضعیت معلمان موجب سرشکستگی است که مثلاً اجرای یک طرح رتبه بندی که هم به منزلت معلمان مرتبط است و هم به معیشت آنان، بیش از 18 سال در پیچ و خم های مدیریتی بلا تکلیف مانده این درشرایطی

است که دولت قبلی سال گذشته تصمیم گرفت که شرایط شغلی اساتید دانشگاهها و اساتید دانشگاههای علوم پزشکی را همسان سازی نماید و علیرغم بار مالی و اجرایی فراوان این طرح در مدت کمتر از سه ماه تصویب و به اجرا گذاشته شود و با اجرای این طرح حقوق اساتید دانشگاهها فقط در سال 140085 % افزایش داشته است !

پس اگر برای دولت مسائل معلمان در اولویت باشد اجرای هر برنامه با هرمیزان بار اجرایی و مالی قابل انجام است پس جناب آقای رئیسی یک گام عملی برای شما برای تحقق ایران قوی اجرای بدون تاخیر رتبه بندی معلمان سراسر کشور است و جنابعالی که از "اصحاب مامی توانیم" هستید این گوی و این میدان بسم الله .

ج: مدارس توانمند : جناب آقای رئیسی اقتدار آموزش و پرورش به توانمندی مدارس برمی گردد مدرسه ها محور تحول و تغییر و کارآمدی هستند مدرسه قوی زمینه ساز ایران قوی است باید سیاست مدرسه محوری به صورت همه جانبه مورد توجه و حمایت قرارگیرد از جمله : قوانین با رویکرد واگذاری کامل اختیاران به مدارس اصلاح گردد، سرانه مالی مدارس به صورت واقعی تعریف و در اختیار آنان گذاشته شود و به وضع فلاکت بار اداره ناتوان مدارس که حتی در تامین نیازهای حیاتی و ضروری مدرسه یعنی خرید ملزومات اداری و آموزشی پایان داده شود ایگاش فرصت می کردید به صورت سرزده به یکی از مدارس دولتی حتی در شهر تهران حضور می یافتید تا به عمق نارسائی ها پی ببرید ، اختیارات معلمان ، مربیان ، دانش آموزان ؛ اولیاء مدارس و در راس آنان مدیران مدارس باید افزایش یابد تا مدارس بتوانند نقش آموزشی و پرورشی خود را به شایستگی ادا نمایند امروز صدای آموزش و پرورش از سرگشادش (حوزه ستادی) شنیده می شود و حال آنکه صدای حقیقی معلمان، مربیان و دانش آموزان در مدارس خاموش مانده است .

د: تربیت دانش آموزان : از دیگر راه اقتدار تعلیم و تربیت ، اهتمام به امور تربیتی دانش آموزان است مسائل تربیتی روح و روان دانش آموزان را جلا و شاداب و انگیزه آنان را برای تحصیل و پیشرفت و تعالی هموار می سازد .

مدرسه محیط زندگی است دانش آموزان باید در این محیط از مهارت های زندگی در دنیای جدید بهره مند گردند آنان باید راه تعامل ، گفتگو و هم اندیشی ، پرسشگری ، خودانتقادی ، احترام به حقوق دیگران ، حقوق شهروندی ، حفظ محیط زیست ، مسائل اقتصادی ، حفظ هویت ملی و دینی و... را بیاموزند تربیت دانش آموزان باید در اولویت برنامه

های مدارس و آموزش و پرورش قرارگیرد. تامین مربیان و مشاوران توانمند و مکفی در مدارس، تجهیز مدارس به منابع و امکانات مناسب ورزشی، فرهنگی، تفریحی، بهداشتی و کتابخوانی، تامین زیرساخت و تجهیزات فناوری اطلاعات و ارتباطات اعم از سخت افزاری و نرم افزاری از راههای تقویت اقتدار تعلیم و تربیت دانش آموزان است و این اقدامات همگی سرمایه گذاری برای آینده بهتر نوجوانان و جوانان و زمینه ساز ایران قوی خواهد بود.

با اطمینان اعلام می کنم که در هر زمینه کوتاهی شود در آینده نه چندان دور با دهها برابر هزینه قابل جبران نخواهد بود کما اینکه اگر توصیه گذشتگان برای اهتمام به تربیت دانش آموزان عمل می شد امروزه شاهد این همه ناهنجاری های اخلاقی و تربیتی در جامعه بزرگ ایران نبودیم و فردا بسیار دیر است.

پرسش مهر دوم: معلمان چگونه می توانند در شکل گیری ایران قوی مشارکت نمایند؟

اما ما معلمان و دانش آموزان چگونه می توانیم در شکل گیری ایران قوی مشارکت داشته باشیم :

الف: سازمان نظام صنفی معلمان: در حال حاضر معلمان در فرایند تصمیم سازی آموزش و پرورش هیچ نقشی ندارند گرچه گروهها و انجمن های صنفی محدود و بعضاً با انگیزه های متفاوت به نمایندگی از معلمان تلاش هایی را انجام می دهند که جای تقدیر دارد اما این مشارکت ها نظام مند نیست و بالطبع اثربخشی آن بسیار محدود است. معلمان بیش از بیست سال خواهان تشکیل نهادی صنفی به نام "سازمان نظام حرفه ای معلمان" هستند و تمایل دارند مشابه سایر اصناف و مشاغل حرفه ای مثل پزشکان، مهندسان، پرستاران و.. در امور صنفی و حرفه ای خود به صورت جامع و تخصصی حضور فعال داشته باشند یکی از راههای مشارکت موثر برای اعتلای تعلیم و تربیت و ایران قوی تشکیل فوری سازمان صنفی معلمان با حضور بیش از یک میلیون و دویست هزار معلم از سراسر کشور است که همه مقدمات قانونی و اجتماعی آن فراهم گردیده اما همچنان در نظام اداری معیوب توسط آنانیکه از مشارکت معلمان هراس دارند متوقف مانده می باشد.

ب: آموزش ضمن خدمت: ما معلمان علاقه مند و متعهد هستیم که در ارتقاء علمی و اخلاقی دانش آموزان و آموزش و پرورش که زمینه ساز اقتدار علمی در کشور هست بیش از گذشته مشارکت نماییم و در تولید و علم ودانایی و سربلندی ایرانی توانا ودانا تلاش موثر انجام دهیم

اما آقای رئیس جمهور شما میدانید در کنار این همه مشکلات معیشتی سالهاست بدلیل فقدان منابع مالی کافی همه آموزش های ضمن خدمت معلمان به تعطیلی کشیده شده و متاسفانه هیچ فرصتی برای علم آموزی و بالابردن سطح دانش و مهارت معلمان در آموزش و پرورش وجود ندارد و حتی امکان ادامه تحصیل از معلمان سلب گردیده است جناب عالی به خوبی میدانید این امور از پیش نیازها و الزامات کار تعلیم و تربیت است چگونه معلمان بدون کلاس آموزشی و آموزش مستمر می توانند روزآمد و به نیازهای دانش آموزان و جامعه پاسخ دهند از جناب عالی می خواهیم که امر ضمن خدمت معلمان را دستور دهید در برنامه مستمر و دائمی آموزش و پرورش قرار دهند در چنین شرایطی است که معلمان در تولید علم ودانایی کشور سهم خواهند شد.

آقای رئیس جمهور ایران قوی نیازمند آموزش و پرورش قوی و آموزش و پرورش توانا و موفق نیازمند دو اقدام عاجل است :

1- مقتدر ترین فرد در میان اعضاء کابینه شما ، داناترین فرد از لحاظ تخصصی و علمی در جامعه تعلیم و تربیت و توانا ترین فرد از میان مدیران با تجربه کشور را برای وزارت آموزش و پرورش انتخاب نمایید

2- دستور فرمایید بودجه و اعتبار آموزش و پرورش در سال 1400 دو برابر شود که مشکل معلمان به قول شما یکبار برای همیشه حل و فصل گردد آنگاه این حدیث معنا پیدا خواهد نمود که العلم سلطان من وجد سال و من لم یجده صیل علیه. والسلام

*عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان

منبع:سایت جماران